

MIROLJUB

ISSN 1452-5976

GODINA: XV.

SOMBOR, 2012.

BROJ 2 (58)

HRVATSKO KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "VLADIMIR NAZOR" SOMBOR IZVRŠNI I UPRAVNI ODBOR

Lukač Zvonimir
pročelnik dramske
sekcije

Čuvardić Vesna
pročelnik zbora

Matarić Pavle
pročelnik sportske
sekcije

Pekanić Stipan
dopredsjednik

Matarić Muta
predsjednik

Solaja Karas Klara
tajnica

Radeka Janus
blagajnik

Antunac Emil
menadžer

Mracna Mihajlo
domaćin

75

Beretić Sima
član upravnog odbora

Malčević Hermina
član upravnog odbora

Rado Sima
član upravnog odbora

Matarić Goša
član upravnog odbora

Firinaj Josip
pročelnik folklorne
sekcije

Firinaj Alojzije
urednik Miroljuba

Kovač Antun
pročelnik literarne
sekcije

Gojanić Marijana
član upravnog odbora

Knežević Ana
član upravnog odbora

Firinaj Goran
član upravnog odbora

Barović Antun
član upravnog odbora

Krnjinger Petar
član upravnog odbora

Štalo Aleksandar
član upravnog odbora

Jusić Vinko
član upravnog odbora

Čuvardić Ziga
član upravnog odbora

Čulić Zoran
član upravnog odbora

Beretić Dalibor
član upravnog odbora

Mlaumić Karlo
član upravnog odbora

Firinaj Josip
član upravnog odbora

Kuratović Vladislav
član upravnog odbora

Vuković Tomislav
član upravnog odbora

IZVRŠNI I UPRAVNI ODBOR HKUD-A „VLADIMIR NAZOR” SOMBOR

TURNIR U ŠAHU - NAGRAĐENI

USKRSNA IZLOŽBA 2012

UVODNIK

Poštovane čitateljice i čitatelji, pred vama je novi broj »Miroljuba«, 58. po redu. Ovaj broj je izašao na Sabor Društva, kada se zbrajaju rezultati koje je Društvo ostvarilo u protekloj godini.

I »Miroljub« želi pozdraviti članove Sabora. Naša zadaća je da pratimo rad hrvatskih udruga Sombora i Gornjeg Podunavlja, da bilježimo njihov rad i običaje koje oni njeguju, čuvaju, pa i stvaraju nove, a koji imaju svoje početke u ovom vremenu.

U ovom broju ima nekoliko takvih primjera - Hrckov maskenbal, Debeli četvrtak, Uskrsna izložba, razmjena biljaka i sl.

Možemo pročitati o našem prelu u Somboru, zatim u Lemešu, te priloge o dvama pjesnicima šokačkoga roda - Anti Jakšiću i Stipanu Bešlinu. Imamo priloge o nastupu naših sekcija, a tu su i stalne rubrike kao i izvješća iz svijeta sporta, gdje ima dosta informacija.

Drage čitateljice i čitatelji, veselit ćemo se ukoliko vam se sviđa ovaj broj.

Alojzije Firanj

SABOR

Sabor je prigoda da se okupe članovi i prijatelji Društva, da se vide, pozdrave i čuju kako je Društvo radilo u proteklom vremenu, od zadnjeg Sabora.

Uprava nazočne upozna je s cjelokupnim radom Društva između dviju skupština, a ako je Izborna članovi biraju nove zastupnike u Upravni i Nadzorni odbor.

Drugi dio Sabora za većinu je članova jako važan. Tada, uz čašicu i zakusku, krenu emocije, sjećanja i doživljaji proživljeni u Hrvatskom domu. Podsjećaju se i radosno ponovno proživljavaju nekadašnje događaje. To je plaća za njihov minuli rad, kada vide da nisu uzalud radili, da i danas mladi nastavljaju njihovim stopama. »Nazorova« omladina je primjerna, odgovorno obavlja svoje zadatke, kao što su to i ranije generacije radile u svoje vrijeme. Uprava predano radi kako bi sve bilo bolje i kako bi se svi problemi riješili.

Poslije svega, oni emotivniji, uz poneku suzu, rastajemo se s nadom u ponovni susret i nove uspjehe Društva, do sljedećeg Sabora.

Alojzije Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,

25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: i fax: 025/26-019; Tel.:025/483-173.

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota, Pavle Matarić,

Antun Kovač, ing. Mata Matarić

Zlatko Gorjanac, Šima Raič,

Zlata Vasiljević.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 1000 primjeraka

VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO U HKUD-U „VLADIMIR NAZOR“ U SOMBORU

TRADICIJA STARA 78 GODINA

***Sala HKUD-a »Vladimir Nazor« bila je puna veselih gostiju od kojih su neki uz igru i pjesmu na dočekali zoru.**

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo »Vladimir Nazor« iz Sombora organiziralo je u subotu 18. veljače Veliko bunjevačko-šokačko prelo. Sala »Vladimira Nazora« bila je puna, a veselje je potrajalo do jutarnjih sati. Ovo tradicionalno okupljanje bunjevačkih i šokačkih Hrvata uveličali su konzulica-savjetnica Republike Hrvatske u Subotici Vesna Njikoš Pečkaj, predstavnici hrvatskih i šokačkih udruga iz okolice, predstavnici udruge iz Prigorja, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« Ivan Karan, somborski svećenici i drugi gosti. Poslije pozdravne riječi predsjednika HKUD-a »Vladimir Nazor« Mate Matarića prelo je počelo igrokazom »Prelo na salašu«, koji su pripremile dramska, pjevačka i folklorna sekcija Društva.

OBITELJSKA OKUPLJANJA

Na to kako je nekada izgledalo prelo u obiteljima bačkih Hrvata podsjetile su Klara Oberman i Bojana Jozić, koje su u kratkom igrokazu, u ulogama majke i unuke, pokazale razlike između okupljanja i druženja mladeži danas i prije nekoliko desetljeća. Prije nekoliko desetljeća običaj je bio da se zimski dani prekraćuju prelima koja su se održavala u kućama, a na koja su se pozivali susjedi i rodaci. Mladež se okupljala, »divanila«, pjevala. Momci su se na prelima obično kartali, a žene i cure šlingale, štrikale i »divanile«. Neizostavni dio svakog prela bila je »pisma«, pričala je u igrokazu o prelu svojoj »kazališnoj« unuci Bojani Klara Oberman. A za pjesmu su se na ovogodišnjem prelu pobrinuli članovi pjevačke i folklorne sekcije HKUD-a »Vladimir Nazor«. Kratak program završen je splotom bunjevačkih igara u izvedbi folklorne sekcije u koreografiji Šime Beretića. Na prelu je predstavljen i novi broj »Miroljuba«, časopisa koji izdaje »Vladimir Nazor«. »Razumljivo, na naslovnici

'Miroljuba' stavili smo Povelju koju je naše Društvo dobilo prilikom obilježavanja 75. obljetnice, od predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića. Na stranicama 'Miroljuba' su tekstovi o proslavi te važne obljetnice, tekstovi o Božićnom koncertu i aktivnostima naših sekcija«, ukratko je novi broj predstavio urednik Alojzije Firanj, a svi nazočni na prelu dobili su svoj primjerak »Miroljuba«. Za dobru atmosferu, koja je na noge podigla i mlade i one starije, pobrinuo se Tamburaški sastav »Panonika« iz Berega i Duo »Kum« iz Sombora. Ređale su se poznate tamburaške pjesme, hitovi zabavne glazbe, kola, pa je u ovakvom glazbenom štimungu malo tko odolilo da ne zaigra. Oni najuporniji na prelu su dočekali zoru.

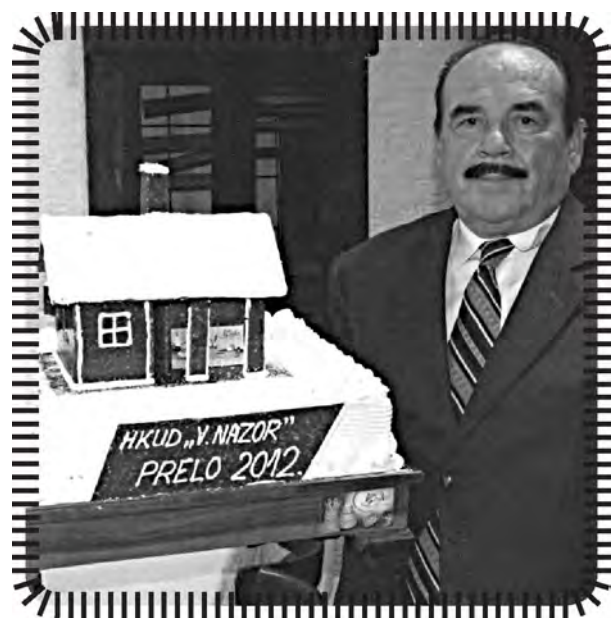
POTPORA KONZULATA

»U životu jednog čovjeka 75 godina je puno i 75 godina u životu jednog čovjeka znači zrelost i iskustvo, a 75 godina čuvati običaje i tradiciju i biti uporan u svim vremenima je veliki uspjeh za jedno kulturno-umjetničko društvo. To je uspjelo 'Vladimiru Nazoru'. Za te uspjehe somborska udruga zaslužila je i visoko priznanje Republike Hrvatske. Konzulat nije samo nazočan na prelu iz godine u god-

inu, nego pratimo i sve druge manifestacije i podupiremo sve vrijedne projekte ove udruge. Želimo pomoći da se tradicija i običaji očuvaju i da ovi mladi, koje smo večeras vidjeli u programu, nastave ono što su im ostavili djedovi i bake«, kazala je za konzulica Vesna Njikoš Pečkaj. Iako je HKUD »Vladimir Nazor« ušao u 76. godinu, prelo održano u subotu bilo je 78. po redu, jer se s organiziranjem prela počelo i prije zvanične registracije »Nazora«. »Mislim da je generacija prije ove iznijela jedan veliki teret. Vratila je hrvatski naziv našem društvu, dala mu je određenu fizionomiju i mi samo trebamo sada nastaviti na tom putu, a ohrabruje što je dosta mladih u našem društvu. Hrvatski dom u Somboru mora biti stožer događanja u hrvatskoj zajednici u Podunavlju. Imamo prostor, imamo kadrove i nešto više sredstava nego manje udruge i spremni smo na suradnju i potporu ostalim udrugama«, kazao je Mata Matarić, predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor«.

Običaj je da se prelo održava prije poklada i pred korizmu, pa je tako i »Vladimir Nazor« Veliko bunjevačko-šokačko prelo organizirao dan prije poklada. Poslije trodnevnih poklada slijedi period korizme tijekom koje nema velikog slavlja i veselja, a vrijeme do Uskrsa posvećeno je postu i molitvi.

Zlata Vasiljević

HRCKOV MASKENBAL

»Hrvatska riječ« je i ove godine u HKC-u »Bunjevačko kolo« u Subotici, 17. veljače 2012., organizirala maskenbal. Tom prigodom smo se i mi iz »Nazora« odazvali pozivu. Naša dječja grupa je svesrdno prihvatila ideju da se maskiramo i budemo među mnogobrojnim sudionicima maskenbala. Bilo je veselo, razigrano, djeca

i odrasli su se zabavljali, a »Hrcko«, maskota maskenbala, je ispunjavao želje.

Kostima je bilo raznih, od princeza, vila, čarobnjaka, klaunova, kornjača, mačaka do gusara i spajdermena. Kostimi su doista bili maštoviti! Svi smo se lijepo zabavljali i družili, a djeca su se vratila kućama s lijepim dojmovima s Hrckova maskenbala.

Kristina Pekanović

KARNEVAL U SOMBORU

Dva dana, 27. i 28. travnja ove godine, po prvi put je organiziran karneval u Somboru. Povod je Povelja slobodnoga i kraljevskog grada koju je Sombor primio davne 1749. godine

Pozivu na ovu manifestaciju odazvale su se sve osnovne i srednje škole Sombora i okolice, sportski klubovi, zborovi, škole plesa itd. Tako je i naša dječja grupa bila dio cijelog tog programa koji je Somborce zabavljao događanjima u dva dana.

Program je počinjao u prijepodnevnim, a završavao u kasnim popodnevnim satima. Dječja grupa je nastupala u subotu 28. travnja, a nastupu je prethodio defile kroz grad s ostalim članovima programa. Svi nastupi su održani na pozornici koja se nalazila u Ulici Kralja Petra, odnosno na glavnoj ulici.

Kristina Pekanović

USKRSNA IZLOŽBA U HKUD-U „VLADIMIR NAZOR“

JAJA OSLIKANA SLAMOM

Klub ljubitelja cvijeća »Za sreću veću« HKUD-a »Vladimir Nazor« organizirao je u subotu 31. ožujka Uskrsnu izložbu i razmjenu cvijeća. Prikazani su prigodni aranžmani sa zečevima, uskrsnim jajima i drugom zanimljivom dekoracijom. Posebno su zanimljiva bila jaja oslikana slamom.

U kutku rezerviranom za burzu cvijeća mogle su se razmijeniti sadnice proljetnog cvijeća za vrtove i balkone. Prigodnim riječima izložbu je otvorila Klara Karas Šolaja, pročelnica Kluba ljubitelja cvijeća »Za sreću veću«.

»Ovo je treća godina zaredom da prije Uskrsa organiziramo izložbu i besplatnu razmjenu cvijeća. Naše članice koje za svoje kuće pripremaju uskrsne aranžmane to pokažu i na izložbi, pa je prigoda da se prije Uskrsa okupimo na druženju. Što se tiče razmjene cvijeća, proljeće podrazumijeva raščišćavanje dvorišta, a sve ono što je višak ponudimo na ovoj razmjeni biljaka. Ove godine dio programa

namijenili smo djeci, našim malim folkloršima koje je zeka obradovao darom«, kazala je Klara Karas Šolaja. Gošće na Uskrsnoj izložbi bile su članice Udruge žena »Zlatne ruke Somborke«, a voditeljica ove udruge Katarina Dmitrik kaže da su članice priredile prigodne uskrsne aranžmane - cvjetice od slame, male žardinjere za cvijeće od kamenčića, uskrsna jaja. »Žene su mašti dale na volju, a kada ima mašte neiscrpne su i mogućnosti za korištenje raznih materijala. Redoviti smo gosti na ovoj izložbi i drago nam je što imamo priliku pokazati i dio umijeća članica naše udruge«, kaže Katarina Dmitrik. Posebno zanimljiva bila su uskrsna jaja ukrašena slamom, djelo vještih ruku slamarke Ilonke Bogišić. »Jaja se prvo ispušu da bi bila prazna, osuše i onda su spremna za farbanje, odnosno lakiranje. Tako naslikana jaja se oslikavaju slamom. Ja radim slike, čestitke, cvijeće od slame, pa sam tako došla na ideju da i uskrsna jaja ukrasim slikama od slame«, priča Ilonka Bogišić.

Marija Čuwardić

PREDSTAVA HKUD-A »VLADIMIR NAZOR« PRED SELEKTOROM ZA ZONSKU SMOTRU

JEDINI PREDSTAVNIČI SOMBORA NA NATJEČAJU

Jedina amaterska kazališna predstava iz Sombora koja se natjecala za plasman na Zonsku smotru amaterskih kazališta je bila predstava »Pa to je užas«, Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor«. Dramska sekcija ovu komediju izvela je pred selektorom Goranom Ibrajterom u subotu 31. ožujka. Za sudioništvo na ovoj smotri natjecalo se 12 amaterskih društava, a plasiralo se osam predstava. HKUD »Vladimir Nazor« nije prošao na Zonsku smotru, ali je uspjeh što su bili jedini predstavnici Sombora u natjecanju. »Predstava 'Pa to je užas' premijeru je imala prošle godine na II. Smotri amaterskih dramskih društava kojoj smo mi bili domaćini. Redatelj predstave je David Tasić Daf, a autor teksta Stjepan Baras«, kaže Zvonimir Lukač, pročelnik Dramske sekcije HKUD-a »Vladimir Nazor«. Selektor za Zonsku

smotru - koja je obuhvatila amaterska kazališta iz sjevernog i srednjeg Banata i sjeverne Bačke - bio je Goran Ibrajter, koji ne krije zadovoljstvo kvalitetom viđenih predstava. »Prosto da čovjek ne povjeruje da se ovakve predstave priređuju u amaterskim društvima. Ove godine ne samo što su predstave kvalitetne, nego je produkcija raznovrsna i u smislu izbora tekstova, od suvremenih do klasičnih. Različiti su žanrovi, od kabarea koji sam vidio u Apatinu do mjuzikla s 23 glumca na sceni u Kupusini, selu s 1800 stanovnika. Doista možemo reći da ove godine amaterska kazališta rade na profesionalnom nivou, te da se u odnosu na prošlu godinu vidi veliki napredak. Interesantno jest da je većina amaterskih kazališta, vjerojatno zbog nedostatka novca, odlučila predstave realizirati vlastitim snagama, pa i kada je u pitanju režija mogu vam reći da su to vrlo uspješno uradili«, kaže Ibrajter.

Foto: Detalj iz predstave **Zlata Vasiljević**

POLIVAČI

Dugo smo ga čekali, toliko mu se radovali i, evo, sada je sve prošlo... do iduće godine ništa.

Radujemo se Uskrsu. Proljeće je, sve je ozelenilo, ošarenilo, nekako je ljepše. Farbamo jaja, kuha se šunka, peku kolači. Svi smo zauzeti i poslom i mišlju da smo tu gdje jesmo, jer je netko umro i uskrsnuo samo zbog nas. Svi smo skupa, radimo i smješkamo se kao jedan.

A u ponedjeljak... U ponedjeljak su polivači. Stojim u avliji i slušam u daljini tamburaše. Pokušavam odrediti kod koga su stigli polivači i kada će kod mene.

Danas je takav dan, puno ljudi prođe kroz kuću, neki samo na polivače i to je to. Čula sam da folklorasi idu fijakerom, zasigurno njih čujem. Ali kod koga? Ma, nije ni važno, doći će i do mene.

Nije puno ni prošlo, a čujem praporce u daljini i tamburaše - prekrasan duet. I kao svake godine čini mi se da mi je tek sada srce na mjestu. Tko bi rekao da nam male stvari tako puno znače. Pa to je moje društvo iz Doma, moji folklorasi! Ali opet, sve je

nekako svečanije, ovaj dan je nekako poseban.

Stižu... vidim dva fijakera i eno ga još jedan, sviraju moju omiljenu, smješkaju se i spremaju nešto, znam da spremaju. Pa da, ove godine nose malo veću kofu za polivanje, kao iz fazona. Ma, znam ja njih, nešto su smislili. I, naravno, dok je jedan skretao pažnju, drugi su ili svirali ili me polivali. Fino smo se nasmijali.

A sada za stol. Siroti, po tko zna koji put, ali im nije teško, uvijekbani su. Ima za svakoga i jela i pića, komu je što usfalilo danas neka se posluži. A tamburaši ne posustaju, sviraju i sviraju, milina ih je slušati, kao i uvijek...

Kažu da je gotovo, poljednja kod koje su došli sam ja, pa će svojim kućama. Vidimo se dogodine...

Cecilija Pekanović

XVIII. DANI HRVATSKOGA PUČKOG TEATRA HERCEGOVAC

Pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Bjelovarsko-bilogorske županije i Općine Hercegovac, 24. i 25. veljače 2012. u Hercegovcu su održani XVIII. Dani hrvatskoga pučkog teatra.

Prvog dana festivala, nakon svečanog otvorenja prikazane su dvije predstave.

Pučka scena Hrvatske čitaonice Hercegovac izvela je komediju »Jukebox-Melita«, a nakon njih proznom djelom Ive Andrića »Prokleta avlija« predstavili su se članovi HAK Travnik, BiH.

Drugog dana festivala, redateljica Nina Kleflin održala je dvije radionice za sve sudionike festivala, a program je nastavljen predstavom »Oporuka« u izvedbi naše dramske sekcije. Naš, već uhodani, glumački tim izveo je ovu komediju pred prepunom dvoranom koja je gromoglasnim

pljeskom nagradila naše glumce kako na kraju, tako i u vrijeme izvedbe predstave.

Nakon »Oporuke«, predstavom »Požar strasti« predstavili su se GAK Županja, a festival su zatvorili glumci Picollo teatra Stari Grad s Hvara, komedijom »Seoski turizam«.

Ovo nije prvi put da naša dramska sekcija nastupa na ovom festivalu, a sudeći prema dobrim kritikama zasigurno nije ni posljednji.

Osim što je ovo bila prigoda da se pogledaju glumačka ostvarenja drugih glumačkih udruga i društava, uz zabavu i druženje ostvareni su i novi kontakti te se mogu očekivati pozivi na različita gostovanja, ali i posjeti »Nazoru«.

Treba napomenuti da je organizacija ovog festivala bila vrhunska, te se toplo zahvaljujemo organizatorima i domaćinu festivala.

Vesna Čuvarđić

HKUD "VLADIMI NAZOR" NA KORIZMENOJ VEČERI U OSIJEKU

U petak, 16. ožujka 2012. godine, pjevačka je sekcija HKUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora s još nekolicinom odabranih članova gostovala na, sad već tradicionalnoj, manifestaciji 'Što su jeli naši stari u korizmi' koja se održala u Osijeku.

Ovo, sedmo po redu, okupljanje organizirala je UG "Šokačka grana" iz Osijeka te je njena predsjednica Vera Erl pozdravila goste i poželjela im dobrodošlicu te izrazila zadovoljstvo brojnim odazivom.

Mješoviti zbor HKUD-a "Vladimir Nazor" predstavio se s dvije korizmene pjesme i dvije bunjevačke. Osim pjesme predstavili smo i niz raznovrsnih korizmenih jela iz Sombora i okolice.

Ovakva okupljanja doprinose boljem međusobnom upoznavanju i očuvanju bogate baštine. Predstavljena jela svjedoče o sličnom porijeklu i šokačkih i bunjevačkih jela jer su vrlo slična jedino su im nazivi različiti. Moglo se još jednom vidjeti kako su i Bunjevci i Šokci dio iste tradicije.

Tajnica udruge "Šokačka grana", Ljubica Pilipović, kaže kako su i na ovoj, sedmoj po redu, manifestaciji, ponovno imali više od stotinu jela. Također je

naglasila kako je "Šokačka grana" u suradnji s Glasom Slavonije objavila dvije šokačke kuharice Šokačka jela u korizmi i Šokačka božićna kuharica.

Nakon programa u punoj se sali ovog društva ostalo družiti uz preko stotinu različitih korizmenih jela i bunjevačku rakiju...

Antun Kovač

OPĆINSKA SMOTRA FOLKLORNOG STVARALAŠTVA ODRASLIH

Dana 22. travnja 2012. godine u Somboru, održana je smotra izvornih pjesama kao i izvornih običaja, gdje su sudjelovali ženski, muški i mješoviti zborovi i folklorne skupine kulturno-umjetničkih društava iz Monoštora, Čonoplje, Stanišića, Stapara, Doroslova, Ridice, Kljajićeva i Sombora.

HKUD »Vladimir Nazor« se predstavio s pjevačkom sekcijom, koja je otpjevala pjesmu »Lipo ti je rano uraniti«, folklornom sekcijom, koja je skupa s pjevačkom priredila običaj bunjevačkih svatova, a veterani folklora su odigrali bunjevačke izvorne igre. Umjetnički voditelji, koji su zaslužni za ove izvedbe, bili

su Šima Beretić, Zlatko Vuković, prof. Tereza Zujic i Vesna Čuvarđić.

Cijela se manifestacija održala u Sokolskom domu, gdje je tog nedjeljnog poslijepodneva bilo doista veselo i razigrano, a puna sala gostiju je s užitkom pljeskala izvođačima koji su izvodili izvorne pjesme i igre iz okolice Niša, Soko Banje i Čačka, zatim Kukunješće, Bećarac, Šokačko kolo, Čardaš, Veliko i Malo bačko kolo, Keleruj, Tandračak, Logovac i dr.

Članovi žirija su bili isti kao i prošlih godina, no i pored toga što uglavnom poznaju sudionike imali su pune ruke posla.

Antun Kovač

AKTIVNOSTI IZMEDJU PRELA I SABORA 2012 GODIDNE

1. Organizirano Prelo 2012
2. Odobreno gostovanje Dramske sekcije u Hercegovcu, u Republici Hrvatskoj
3. Urađen detaljan raspored korištenja prostorija Doma za potrebe sekcija
4. Organizirano sudioništvo najmlađima na »Hrckovom maskenbalu« u Subotici
5. Prihvaćeno izvješće o sudioništvu Pjevačke sekcije na Malom Prelu u župi sv. Križa
6. Apliciranje na natječaj
7. Odobreno gostovanje Pjevačke sekcije na manifestaciji u Osijeku. u organizaciji »Šokačka grana«
8. Prihvaćeno domaćinstvo MFHTG 13. svibnja 2012.
9. Prijavljivanje na Đakovačke vezove 2012.
10. Organizirana Sportska večer uz sudioništvo svih odjela sportskih sekcija
11. Odobreno održavanje sati hrvatskoga jezika u organizaciji HNV-a
12. Usvojen kalendar manifestacija Hrvata u Vojvodini za 2012. g.

DRUŠTVO SUDJELUJE NA ŠEST PROJEKATA

- - Veliko bunjevačko-šokačko prelo 18. veljače 2012.
 - MFHTG (tamburaši) 13. svibnja 2012.
 - Međunarodna smotra amaterskih kazališta 15 i 16. lipnja 2012.
 - Dužionica 2012., 29. srpnja 2012.
 - Maraton lađa na Neretvi 10 i 11. kolovoza 2012.
 - Godišnjica Društva 08. prosinca 2012.
13. Odobreno gostovanje u Požegi 22 i 23. rujna 2012.
 14. Odobreno sudioništvo najmlađe grupe na Somborskom karnevalu, održanom na ulicama Sombora i prostorijama našeg Doma
 15. Održana Uskrsna izložba u organizaciji sekcije »Za sreću veću«
 16. Odobreno sudioništvo Folklornoj i Pjevačkoj sekciji na Općinskoj smotri u Somboru
 17. Prihvaćena organizacija obilježavanja godišnjice smrti Ante Evetovića Miroljuba 15. lipnja 2012.
 18. Odobreno gostovanje Pjevačke sekcije na smotri duhovnih pjesama u Vajskoj 03. svibnja 2012.

Upravni odbor je održao 2 sjednice na kojima je razmatrao pitanja i donosio odluke iz svoje domene. Primljeno je 12 novih članova, određena je članarina za ovu godinu u iznosu od 600 dinara, a 300 za umirovljenike.

Odobren je kalendar manifestacija i naše sudioništvo na njima.

Na svim sjednicama odaziv je bio dobar i svi su pridonijeli uspješnom radu u posljednja 3 mjeseca. Nastavljamo dalje...

Predsjednik, ing. Mata Matarić

DEBELI ČETVRTAK

Somborska Podružnica Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini obilježila je 16. veljače Debeli četvrtak. Uz gibanicu i fanke članovi DSHV-a su se pridružili tradicionalnom obilježavanju Debelog četvrtka u središnjici i podružnicama DSHV-a. Prigodnim riječima nazočnima se obratio predsjednik Podružnice DSHV-a u Somboru Mata Matarić.

Zlata Vasiljević

GOSTOVANJE U REPUBLICI MAĐARSKOJ

HBKUD »LEMEŠ« U BIKIĆU

HKUD »Lemeš« je 10 i 11. veljače gostovao u Bikiću (Bacsbokodu) u Mađarskoj u okviru realizacije IPA programa ovih dvaju mjesta. Da bi se uopće realizirao program prethodio je dug i mukotran rad s obiju strana granice. Ideja o ovakvom obliku suradnje rodila se još prije dvije godine, kada je Lemeš dobio novo vodstvo. U vodstvu sela su izabrani mladi ljudi, puni energije, entuzijazma i novih ideja, a na čelno mjesto u selu je došao Aleksander Vidaković. Zahvaljujući svim sretnim okolnostima urađen je projekt za prekograničnu suradnju. Nije bilo teško dogovoriti se sa susjedima, ali su birokracija i razne pravne prepreke činile da ne ide sve glatko. Napokon, pred kraj 2011. godine dobiveno je »zeleno svjetlo« i moglo se krenuti u realizaciju IPA programa. Riječ je o 48.000 eura iz IPA fonda i još 10.000 eura koje je osigurala Općina Sombor. Tijekom 19 mjeseci realizirat će se manifestacije u kojima će sudjelovati kulturno-umjetničke udruge, nevladine organizacije, učenici osnovne škole i sportaši iz obaju sela. Pored pobratimstva Lemeša i Bikića, od 2005. g., ova dva

sela povezuju i ideje multi-kulturalnosti i multietičnosti.

U petak su Lemešani krenuli put Bikića, gdje su ih dočekali prijatelji iz hrvatske manjinske samouprave sela i uprava sela na čelu s predsjednikom gospodinom Laszлом Kovacsem. Poslije tople dobrodošlice i razmjene skromnih darova, skupa su pogledali izložbu starina koja je bila priređena u maloj sali Doma kulture, nakon čega je detaljno predstavljen IPA program na hrvatskom i mađarskom jeziku. Uslijedile su pripreme za nastup koji iziskuje dosta posla – izorganizirati 22 osobe na sceni i iza nje, a uz to je trebalo svladati tremu zbog prvog nastupa u Mađarskoj.

Lemešani su se predstavili s pučkom komedijom Marjana Kiša »Stipanova princeza« u režiji pokojnog Antuna Aladžića. Ovo djelo je pretrpjelo manje jezičke korekcije da bi publika bolje razumjela događanje na sceni. Glumci su to odlično odradili jer većina njih govori mađarski. To je i publika cijnila, dokazujući gromkim pljeskom. Iza predstave uslijedilo je druženje uz glazbu i ples do ranih jutarnjih sati.

Subota je bila rezervirana za Veliko bunjevačko prelo pod geslom »Prelo bez

granica«. Folklorni odjel HBKUD-a »Lemeš« se predstavio sa splotom bunjevačkih plesova pod nazivom »Kad zasvira tamburica jasna«, koreografiju potpisuje Tamara Brkić. Domaćini su na scenu postavili živu sliku starinske sobe i prela nekada, a djeca iz Bikića su aktivno sudjelovala u ovoj slici. Gosti iz Pečuha, udruga »Tanc«, je pokazala svoje umijeće u plesu okupljenim gostima. Poslije kulturno-umjetničkog programa goste je zabavljao Tamburaški sastav »Vizin« iz Pečuha. Prelo je bilo održano u sportskoj hali – mnogo uzvanika, dobra glazba, hrana, piće i ples, a veselje je potrajalo do jutra. Hrvatska samouprava sela Bikić, kao i uprava sela, su bili izvrsni domaćini. Ovom dvodnevnom manifestacijom zvanično je počela realizacija IPA programa.

Iza kulisa ovih događanja, vođeni su razgovori o nastavku radova, suradnje i gostovanja. Iznimno vrijedni su bili razgovori vezani za iskustva i probleme s obiju strana granice, uglavnom o sličnostima i razlikama života u Europskoj uniji i izvan nje. Idući je susret dogovoren u Lemešu, za lemešku Dužijancu.

Lucija Tošaki

MARIN BAL U LEMEŠU

Prela su nekada održavana po salašima u krugu obitelji. Okupilo bi se deset do dvadeset osoba uz »divan«, ručni rad i kartanje. Kućanica je počastila goste šeširićima ili pletenim kolačima, a malo spretnije su znale pripremiti kuglof. Domaćin je uvijek pripremio rakije i vina, da se čeljad ima čime okrijepiti poslije pješačenja ili vožnje saonicama. Tko je u obitelji imao dobar glas zapjevao je, a ako zavrta tamburica bilo bi i plesa. Vremena su se promijenila, sve se globalizira i komercijalizira pa su se tako i obiteljska okupljanja preselila u kavane. U Lemešu riječ »prelo« koristimo za obiteljska okupljanja u pokladama, a riječ bal za okupljanja u kavani za večerom, muzikom i plesom u istom razdoblju.

Po tradiciji prva subota iza svjećnice rezervirana je za Marin bal. Tako je bilo i ove godine. U organizaciji HBKUD-a »Lemeš«, 4. veljače u Domu kulture održan je isti. Vrijeme je pokazalo svoju ćudljivu stranu, pa su mnogi u zadnji čas otkazali svoj dolazak. Unatoč snijegu, oni željni dobre zabave, lemeškog paprikaša i dobrih tamburaša našli su načina i smogli hrabrosti da krenu po zametenim putevima u Lemeš. Tako su stigli gosti iz Sombora, Ridice, Stanišića, Čonoplje, Alekse Šantića, Male Bosne i, naravno, domaćini. Članovi udruge su se potrudili prirediti lijep program u kojem su se predstavile recitatorice Marija Kovač i Kristina Kemenj. Lijepu pjesmu je otpjevala Kristina Kemenj u glazbenoj pratnji Željka

Zelića, a najmlađi folklorasi su otplesali splet bunjevačkih plesova. Večer nije mogla proći bez glumaca, Kristijan Kovač i Ilija Ezgeta su izveli kratku burlesku o balu nekada i sada. Tamburaški sastav »Bekrije« pod vodstvom Martina Vojnića Mijatova potrudili su se da gosti plešu cijele noći i uživaju u dobro osmišljenom repertoaru.

Lemešani su poznati kao dobri domaćini, pa nije bilo drukčije ni sada. Svaki detalj je bio dobro osmišljen. Goste je dočekivao par u bunjevačkoj nošnji (Sandra Bagi i Željko Zelić). Za lijep ugođaj u sali dekoraciju je osmislio i u djelo proveo Daniel Kanjo. Da bi večer bila što interesantnija priređen je ples srca u kojemu su najbolji bili Mirjana Dulić i Nikola Ivanković, dok su u plesu oko stolica najumješniji bili Jovana Dodić i Josip Knezi. Priređena je i bogata tombola, a glavni zgoditak, putovanje za dvije osobe, dobila je Anica Dulić. Najinteresantniju tombolu je dala udruga »Lemeški kulen«, pladanj pun njihovih proizvoda. Za dobru večeru su se pobrinuli vrsni kuhari a žene su za dezert ispekle fanke na »pantljiku«. Kako bi svega bilo dovoljno pobrinuli su se mnogobrojni sponzori, a članovi udruge su uložili svoj rad.

Zabava je potrajala do ranih jutarnjih sati. Po izlasku iz sale goste je dočekalo prohladno nedjeljno jutro i zavejani automobili, no i to spada u pokladni ugođaj. Oni koji nisu imali dovoljno avanturističkog duha propustili su jednu divnu i nezaboravnu noć.

Lucija Tošaki

APOSTOLSKO VJEROVANJE

I ove je godine Duhovni centar o. Gerarda svakoga ponedjeljka u korizmenom vremenu organizirao duhovne večeri koje su se održavale u dvorani Humanitarne udruge Nijemaca »St. Gerhard« u Somboru. Središnja tema tribina bila je nastavak prošlogodišnje - Ispovijest kršćanske vjere, odnosno, Apostolsko vjerovanje: »Vjerujem – Vjerujemo«.

Velika zainteresiranost vjernika pokazala se već na prvoj korizmenoj duhovnoj večeri, kada je dvorana bila premala za brojne vjernike, te su mnogi predavanje slušali u hodniku. Tako je nastavljeno kroz sve ponedjeljke ovogodišnjeg korizmenog vremena.

JUČER, DANAS, SUTRA

Ova okupljanja imaju svoju dugu tradiciju, a o njima najbolje govori karmelićanin otac Zlatko Žuvela, koji je bio voditelj korizmenih duhovnih večeri.

»Korizmena okupljanja koja propagira karmel u Somboru započela su još daleke 1905. godine. Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, koji je došao godinu prije kako bi zajedno sa svojom zajednicom preuzeo novosagrađenu karmelsku crkvu u Somboru, imao je jasnu viziju svog svećeničkog poslanja. Nije bio ni lijen, ni

trom, ni mlak, ni pastir koji napasa samoga sebe, već je bio pastir koji je želio nešto pridonijeti za sve one duše koje su mu bile povjerene. Tako je uz nemale poteškoće započeo korizmena okupljanja koja su započinjala u korizmene nedjelje u 14 sati, kada se molila pobožnost Križnoga puta. Slijedile su takozvane korizmene propovijedi, zatim se izlagao Presveti oltarski sakrament, pa molitva večernjice, te je sve završavalo blagoslovom s Presvetim. To je trajalo od 14 do 16 sati.«

Današnja korizmena okupljanja imaju drugi oblik, ali i dosta sličnosti s onim prošlima, sada već povijesnima. O njima o. Zlatko Žuvela kaže: »Zadržala se nedjelja kao dan Gospodnji s pobožnošću Križnoga puta koja počinje u 15 sati. Nakon nje slijedi sveta misa s prigodnom korizmenom propovijedi. Budući da su u vrijeme oca Gerarda propovijedi trajale sat vremena i dulje, u današnje vrijeme osim rijetkih iznimki to nije moguće, tako da su se ove korizmene propovijedi kao jedna šira znanost prebacile na ponedjeljak. Što se tiče vizije budućnosti, ove će se godine u mjesecu listopadu zbiti događaj kada će papa Benedikt XVI. proglasiti godinu vjere. Kada smo osmišljali ove susrete, a to je bilo krajem 2010. godine, nismo znali za tu inicijativu, ali je Duhovni centar na neki način unaprijed sve te događaje u sebi prožimao, što je koristilo da se ovo sveto gradivo utvrdi u godini vjere«.

O APOSTOLSKOM VJEROVANJU

Predavači ovogodišnjih susreta bili su karmelićani o. Antonio Mario Ćirko, o. Petar Janjić, o. Vjenceslav Mihetec, o. Franjo Podgorelec i o. Dražen Marija Vargašević. Za lijep ugođaj pobrinuli su se profesorica Ivana Antuč i kapelan crkve Presveto Trojstvo u Somboru Gabor Drobina koji su izvodili meditativne duhovne skladbe na flauti i orguljama.

Budući da je nemoguće na malo prostora detaljno sažeti sve ono o čemu se na ovim korizmenim duhovnim susretima govorilo, pokušat ćemo u nekoliko rečenica ukratko reći ono najvažnije o Apostolskom vjerovanju. U zajednici Isusovih učenika, u Crkvi, od

najstarijih vremena postoje obrasci kojima se kratko želi izraziti ono što sva zajednica vjeruje. Jedan takav sažetak zove se Vjerovanje apostolsko. Nazivamo ga apostolskim jer se u njemu nalazi ono najvažnije što su apostoli najvjekšivali o Bogu, o čovjeku i o njegovu pozivu na vječni život s Bogom. Onima koji u odrasloj dobi pristupaju vjeri, ili već primljenu vjeru žele prihvatiti na osobniji način, crkva oduvijek pruža to Vjerovanje sa željom da ga upamte, da u to Vjerovanje budu upućeni, da po njemu žive i da ga mogu drugima naviještati.

Isusovi vjernici trebaju to vjerovanje znati, moliti, prihvaćati i po njemu živjeti. Stoga je ono simbol njihova međusobnog prepoznavanja i jedinstva diljem svijeta. O tom jedinstvu piše sv. Pavao u kršćanskoj zajednici u Efezu: »Jedan Gospodin – jedna vjera – jedno krštenje« (Ef 4,5). Da bismo što dublje naslutili, shvatili i doživjeli ono što Crkva želi izraziti Vjerovanjem apostolskim, potrebno je iznova i na različite načine ulaziti u njegov sadržaj. Potrebno ga je tumačiti i meditirati nad tajnama vjere koje su njime izrečene

Zlatko Gorjanac

PROSLAVA GODIŠNJICE - ANTE JAKŠIĆ

22.04.2012. godine je, u rodnom mu Bregu, obilježena 100 godišnjica rođenja pjesnika, pripovjedača, romanopisca i prevoditelja Ante Jakšića. Bogati su program pripremile udruge Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Silvije Strahimir Kranjčević“ i Udruženje građana Hrvata Šokaca „Ante Jakšić“ u suradnji sa župnikom vlč. Davorom Kovačevićem, a uz potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Novinsko izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“.

Svetom misom, molitvom na grobu i polaganjem vijenaca, izložbom knjiga, svečanom akademijom i predstavljanjem knjige poezije „Duše zemlje“ podsjetili smo se uspomene na književnika bačke ravnice, rođenog Berešca Antu Jakšića.

Sav program praćen je ugodnom glazbom koju su izveli: na flauti Ivana Antunić, za orguljama vlč. Gabor Drobina, župni vikar župe Presvetog Trojstva iz Sombora i Sanja Gorjanac, te na primu Milica Lerić. Također su se mogli čuti Jakšićevi stihovi koje su govorili Sara Horvat, Vanja Forgić, Tamara Gloginja, Anastasija Balatinac i Vlatko Krizmanić.

Proslavi u Bregu prisustvovali su: potpredsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća Mata Matarić i predsjednik IO Darko Sarić Lukendić, konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Vesna Njikoš Pečkaj, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov,

ravnatelj NIU „Hrvatska riječ“ Ivan Karan, potpredsjednik Matice hrvatske Zagreb Stjepan Sučić, predsjednik Skupštine grada Sombora i potpredsjednik pokrajinske vlade Siniša Lazić, predsjednik Vijeća Mjesne zajednice Bački Breg Zvonko Benić, ravnateljica OŠ „Moša Pijade“ Renata Koporan i mnogi drugi.

Marina Balazhev

UDRUGA "URBANI ŠOKCI" IZ SOMBORA ORGANIZIRALA PROMOCIJU KNJIGE PJESAMA STIPANA BEŠLINA

NEPRAVEDNO ZABORAVLJENI PJESNIK

* Preranom smrću Stipana Bešina možda smo izgubili pjesnika koji je mogao biti najbolji hrvatski pjesnik druge polovice XX. stoljeća, kaže Sanja Vulić.

Udruga »Urbani Šokci« iz Sombora priredila je knjigu pjesama *Stipana Bešina* iz Bačkog Monoštora, a predstavljanje je održano 16. veljače u Somboru. U zbirci »Tajanstvenosti trag« nalazi se 71 pjesma, a dvadesetak njih su pjesme davno izgubljene zbirke »Tamna cesta« i prvi put su objavljene. Iako je živio samo 21 godinu ovaj mladi pjesnik ostavio je značajan trag u hrvatskoj književnosti, ali se o njemu malo govorilo i pisalo. »Iz današnje perspektive nismo u stanju procijeniti koliko je hrvatska književnost izgubila smrću dvadesetogodišnjeg Bešina. Nedvojbena je činjenica da je Bešlin bio naš veliki pjesnički talent i niti jedan naš pjesnik s toliko godina nije uspio objaviti svoje pjesme u najuglednijim hrvatskim časopisima tog doba. Možda smo njegovom preranom smrću izgubili pjesnika koji je mogao biti najbolji hrvatski pjesnik druge polovice XX. stoljeća«, rekla je profesorica kroatistike dr. sc. *Sanja Vulić*.

OD ĐAČKOG LISTA
DO KNJIŽEVNIH ČASOPISA

O Stipanu Bešlinu na predstavljanju je govorila *Marija Šeremešić*, predsjednica udruge »Urbani Šokci«. »Stipan Bešlin je rano preminuli hrvatsko-šokački pjesnik. Rođen je 1920. godine u Bačkom Monošturu. Poslije završene osnovne škole u Bačkom Monošturu, 1930. godine počeo je pohađati Državnu gimnaziju u Somboru kao pitomac karmelićanskog malog sjemeništa. Na početku petog razreda gimnazije, 10. studenog 1934. godine, Rješenjem Ministarstva prosvjete u Beogradu isključen je iz svih srednjih škola u Kraljevini Jugoslaviji, s pravom polaganja privatnih ispita van Sombora. Optužen je da je uvrijedio kralja *Aleksandra Karađorđevića*, koji je ubijen u Marseillu u Francuskoj. Bešlin je peti razred

gimnazije položio u Vukovaru. Daljnje školovanje nije nastavio, jer je obolio od tuberkuloze. Preminuo je 1941. godine u jeku rata. Pokopan je na monoštorskom groblju«, kaže *Marija Šeremešić*. Pisati pjesme Bešlin je počeo vrlo rano, a prva pjesma mu je objavljena 1933. godine u đačkom listu »Krijes«. Bila je to pjesma »Molitva Gospi«. Narednih godina surađivao je u više časopisa i novina kao što su »Subotičke novine«, »Subotička danica«, »Klasje naših ravni«, ali i zagrebačkim časopisima »Hrvatska revija«, »Hrvatska prosvjeta« i »Suvremenik«. Bešlin je pripremio zbirku pjesama »Tamna cesta«, predao je uredniku u Zagrebu,

ali je ta zbirka izgubljena u danima rata i ne zna se njen sadržaj. »Ovaj talentirani mladić bio je neprihvaćen od sumješтана. Pisao je i stvarao u sredini koja ga je smatrala veoma neobičnim. O Bešlinu se pisalo veoma malo i veoma malo se čulo o njemu. Jedino se spominjao u krugovima crkve. Zato je ova knjiga i ova književna večer prigoda da se lik i stvaralaštvo Stipana Bešina postavi na pravo mjesto, jer bez sumnje on ima važno mjesto u poeziji između dva rata. On nadilazi granice rodne Bačke i ulazi u krug hrvatskih pjesnika toga vremena. Nažalost, veća pažnja mu nije posvećena ni nakon smrti. Možda zbog kratkog života, maloga opusa ili naše nemarnosti«, kaže predsjednica udruge »Urbani Šokci«.

IZGUBLJENA ZBIRKA PJESAMA

O pjesmama u zbirci »Tajanstvenosti trag« Stipana Bešina na predstavljanju je govorila profesorica kroatistike dr. sc. *Sanja Vulić*. »Poziv da surađujem na pripremi ove knjige za mene kao istraživača bio je izazov i vrlo rado sam preuzela rukopise, kako bih malo bolje izučila kakav je zapravo pjesnik bio Stipan Bešlin. Čitajući njegove pjesme i upoznavajući se s njegovom sudbinom sve manje sam bivala ravnodušna, jer otkrila mi se jedna sudbina koja, vjerujem, ni jednog čovjeka ne može ostaviti ravnodušnim. Stipana Bešina doživljavam kao pjesnika tragične sudbine, kao moralnog mladića velikog srca. Već s 13 godina počeo je objavljivati

pjesme, a iako je tek izašao iz dječjačke dobi, on kao odrastao piše pjesme za djecu«, kaže Sanja Vulić. Prema njenim riječima o Bešlinu je prvi pisao veliki bački Hrvat *Matija Evetović*, ali je njegova knjiga, nažalost, skoro 70 godina bila u rukopisu. »Evetović u svojoj knjizi navodi da je Bešlin ostavio rukopisnu pjesničku zbirku 'Tamna cesta' s dvadesetak pjesama. Zbirka je izgubljena i desetljećima je ostalo pitanje kojih je to 20 pjesama bilo u toj zbirci. Evetović je naveo nekoliko njih, ali je otprilike tri četvrtine ostalo nepoznato. Marija Šeremešić je došla do rukopisa značajnog broja Bešlinovih pjesama koje do sada nikada nisu objavljene. U rukopisima su bile i različite verzije iste pjesme i čitajući te rukopise možemo, uspoređujući različite verzije, pratiti kako je Bešlin svoje pjesme dotjerivao, kako je brusio svoj pjesnički jezik. Kao mladi pjesnik on je očito jako puno čitao pjesnike hrvatske moderne, razdoblja pjesništva koje je jako držalo do rime, forme pjesama, pa je i sam nastojao tako pisati svoje pjesme«, kaže profesorica Vulić. Poslije Evetovića značajan pomak u poznavanju stvaralaštva Stipana Bešlina počinje od 1967. godina kada o Bešlinu počinje pisati *Juraj Lončarević*, koji je objavio zbirku pjesama »Zaljubljeno proljeće«. Tu zbirku Lončarević je objavio 1970. godine o svom trošku, što govori o tome koliko je cijenio Bešlina. Lončarević je prema tadašnjim spoznajama smatrao da je Bešlin napisao pedesetak pjesama. Danas se zna da je Bešlin ostavio najmanje 78 pjesama.

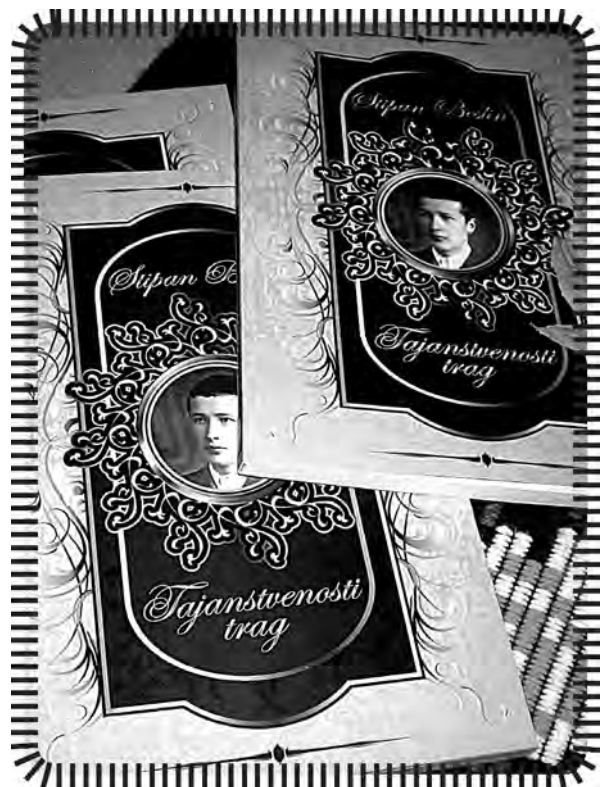
VLASTITA SMRT PREKTANA U STIHOVE

Pjesme u zbirci »Tajanstvenosti trag« objavljene su po tematskim cjelinama. Na početku su dječje pjesme, a na njih se nadovezuje pejzažna lirika, koja je kod Bešlina prilično zastupljena. »U većini ranije objavljenih pejzažnih pjesama prevladava vedro ozračje s idiličnim prizorima. Te su pjesme nastale dok Bešlin nije bio bolestan i dok je još vjerovao da je pred njim život. U tim pjesmama osjeća se veliki utjecaj Matoševa pera i u svakom slučaju Bešlin je izabrao dobar pjesnički uzor. Kasnije se osjećaj tjeskobe u Bešlinu pojačava, a kulmirina u pjesmama koje su dosad bile u rukopisu, nepoznate široj javnosti, a koje su u ovoj zbirci po prvi put objavljene. Po golemoj količini tuge i mračnog raspoloženja možemo s vrlo velikom vjerojatnošću pretpostaviti da su upravo te pjesme iz izgubljene zbirke

'Tamna cesta'. Takve su pjesme 'Kraj ljeta', 'Žalost zime', 'Kraj staze križ', 'Večer'. U drugom dijelu ove zbirke su pjesme prožete pesimizmom. To su potresne pjesme koje je pisao pjesnik svjestan neizlječive bolesti i skore smrti. Neke od posljednjih pjesama pisao je slobodnim stihom, pa mislim da Bešlin koji je pazio na rime i na ritam za to više nije imao snage. Ali, budući da je to silno emocionalno proživljeno, jer on je vlastitu smrt pretakao u stihove, to je veoma snažna poezija u slobodnom stihu. Bešlin se konačno od života rastaje pjesmom 'Tužan dan' i mislim da je ta pjesma napisana doslovce nekoliko sati prije smrti. Ta pjesma izražava istodobno nevoljkost zbog neminovne smrti, ali i prihvaćanje neminovnosti. '...Pred kućom topoću konji, vatrena kola na cesti mračnoj čekaju, dušo spremi se. Moje tijelo tako je slabo i umorno. O, ta blizina smrti. O, ti koraci sa životom rastajanje.' Kada spoznate da je to pisao čovjek od 20 godina, ne možete ostati ravnodušni«, zaključila je svoje izlaganje profesorica Vulić.

Na predstavljanju knjige pjesama Stipana Bešlina »Tajanstvenosti trag« recitatori udruge »Urbani Šokci« govorili su Bešlinove pjesme, a članice udruge »Tragovi Šokaca« iz Bača otpjevale su nekoliko Bešlinovih crkvenih pjesama koje su same komponirale.

Zlata Vasiljević

O NESTALIM BUNJEVAČKIM SALAŠIMA S RUBA SOMBORSKE OPĆINE

Iako Hrvati Bunjevci nikada nisu činili veći udio u stanovništvu Kruševlja, Stanišića i Riđice, njihova prisutnost u navedenim mjestima te salašima u okolici je zabilježena u različitim povijesnim razdobljima. Spominju ih isprave, popisi stanovništva i crkvene matične knjige iz kojih se može iščitati djelomična nazočnost hrvatskog življa na tom području i prije kolonizacije stanovništva podrijetlom iz Dalmacije (1945.-48.). Navedena naselja su u blizini Lemeša, Bajmoka, Kačmara i Gare, mjesta u kojima su stoljećima prisutni i Bunjevci. Raspored i prezimena župnika, kao i prezimena mještana, upućuju na migracijske puteve kojima su se Bunjevci kretali između bačkih mjesta nakon svog najbrojnijeg naseljavanja u Bačku, tijekom XVII. stoljeća. Broj Bunjevaca znatnije je porastao u Stanišiću i Riđici tek nakon 1921. godine, napose 1930. i 1931. godine, doseljavanjem izbjeglica i optanata iz Bajskog trokuta. Njihova obiteljska prezimena su tipična za Bunjevce iz Kačmara i Gare te Šokce iz Santova: Aladžić, Asić, Babić, Bešlić, Budimac, Bundić, Carić, Dujmović, Đukić, Đuraković, Gugan, Horvat, Jerković, Karagić, Krekić, Kubatov, Matoš, Ostrogonac, Pančić (Pandžić?), Raič, Ševarac, Šibalin, Šimić, Švraka, Švrakić, Tomić i dr. Dio ih se nakon nekog vremena preselio u znatnijem broju u Bač, te nešto manje u Mišićevo, Bajmok, Hajdučicu, Lemeš, Sombor, Suboticu, Horgoš, Zagreb, Vinkovce i Beograd. Prije Drugog svjetskog rata Hrvati su činili 2,4% stanovništva Stanišića, a posjedovali su 1.600 jutara ili 7,3% ukupnih poljoprivrednih površina u ataru. Neka od bunjevačkih prezimena koja su se u različitim razdobljima susretala u Stanišiću su: Abramović, Budimčević, Belošević, Mandić (plemićka obitelj), Horvat, Sedlak, Firanj, Žunić i dr. Pojedina su germanizirana Juranic (Juranitsch). U Riđici su Bunjevci također bili malobrojni. Među njima se po bogatstvu isticao Mate Jerković, zemljoposjednik.

Osim Stanišića i Riđice Bunjevci su živjeli i na dijelu današnje somborske općine koji se graniči s Republikom Mađarskom, u salaškom naselju koje je nazvano po selu Kačmaru kojemu je gravitiralo. Kačmarski salaši su nekadašnje naselje salaškog tipa uz samu granicu s Mađarskom. Pružalo se južno od Kačmara u smjeru Stanišića, Alekse Šantića i Bajmoka dužinom 5–6 kilometara u smjeru zapad-istok i 1–2 kilometra u dubinu jugoslavenskoga teritorija. Naselje nije bilo urbanistički uređeno. Počelo se formirati nakon 1905. godine i komasacije kačmarskog atara. S Kačmarom, Stanišićem, Aleksom Šantićem i Bajmocom bilo

je povezano zemljanim cestama, tzv. „litnjim“ drumovima. Stanovnici su bili većinom Hrvati Bunjevci, podrijetlom iz Kačmara, te Nijemci (većinom iz Stanišića) koji su nakon Drugog svjetskog rata iseljeni. Granica povučena nakon Trianonskog mira odijelila je naselje od Kačmara pa se najbliža župa nalazila u Stanišiću. Zbog izoliranosti vjerski i društveni život odvijao se u obiteljskim domovima. U vrijeme blagdana vjernici su se na zajedničke molitve okupljali na posjedu obitelji Petreš gdje je vlasnik podigao kameni križ. Osnovne gospodarske djelatnosti bile su poljodjelstvo i stočarstvo, dok su vinogradarstvo i voćarstvo bile dopunske. Naselje je imalo svoju pučku školu koja je djelovala na salašu Nikole Petreša od rujna 1933. U travnju 1941. škola je prestala s radom, a djeca su na nastavu odlazila u Kačmar. Poslije rata obnovljena je škola s isturenim odjelom koje je djelovalo do 1948. godine nakon čega se zbog smanjenja broja učenika ukida. Prema državnom popisu 1948. Kačmarski salaši su imali 36 obitelji sa 121 članom. Teški životni uvjeti i prometna izoliranost prisilile su stanovnike u poslijeratnim godinama na preseljenje u obližnja naselja. Nekadašnji stanovnici i njihovi potomci uglavnom žive u Stanišiću, Bajmoku, Aleksi Šantiću i Somboru. U kratkoj povijesti postojanja ovog naselja zabilježena su obiteljska prezimena bunjevačkih Hrvata: Alaga, Gojtan, Horvat, Ispanović, Krekić, Matoš, Miljački, Patarčić, Petreš, Vujić, Vujkov i Zelić.

Literatura:

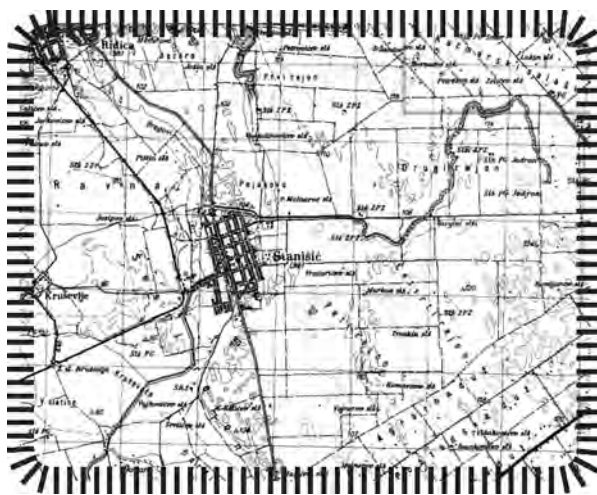
Beljanski, Milenko. 1978. Šara, Baba Pusta, Kačmarski salaši, Aleksa Šantić. Sombor

Beljanski, Milenko. 1985. Stanišić. Senta.

Milunović, Milorad. 1986. Riđica sa okolinom: hronika. Sombor.

Sekulić, Ante. 1991. Bački Hrvati: narodni život i običaji. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb

Mario Bara

KUTAK ZA NAJMLADE

Stiglo je proljeće i mede su se probudili iz zimskog sna. Oboji svojeg omiljenog medvjedića Winniea Pooha.

Svake se godine istog datuma - 22. travnja, obilježava Dan planeta Zemlje. Još je prije 42 godine, dok naš planet nije bio ovoliko zagađen, 20 milijuna Amerikanaca izašlo na ulice protestirajući protiv uništavanja okoliša i planeta. Danas ovaj dan slavi više od 175 država svijeta. A ti, što ti možeš učiniti za naš jedini dom – Zemlju?

Evo nekoliko prijedloga:

- Manje kupuj – manje ćeš praviti smeća;
- Sortiraj otpad i bacaj u za to predviđene kontejnere;
- Nosi sa sobom platnenu vrećicu ili ruksak kako ne bi morao uzimati plastične vrećice;
- Kada pereš zube i sapunaš ruke – zatvaraj vodu;
- Ne ostavljaj upaljeno računalo kada ne radiš na njemu;
- Gasi svjetlo u prostorijama u kojima ne boraviš;
- Posadi barem jedno drvo;
- Upozoravaj i druge na ekološke probleme.

»Najbolje vrijeme za posaditi drvo bilo je prije 20 godina.

Drugo najbolje vrijeme

je – sada.«

(Kineska poslovice)

OSTAVITE PROSTORA PTICI ZA LET

Ostavite prostora ptici za let
veliki ljudi,
riba vam se čudi!
Riba u rijeci pliva,
a ne vaša stara cipela,
il' boca od piva.
Veliki ljudi,
ptica vam se čudi!
Zrakoplovi i ptice lete,
a ne kroz prozor
nečiste salvete.
A sada djeca velike ljude
savjetima nude:
ostavljajte smeće u papirnate vreće!
Učinite ljepši naš svijet!
Ostavite prostora ptici za let!

(Mira Jurela)

- Oko 20% ukupnog svjetskog stanovništva nema pristup pitkoj vodi
- U Hrvatskoj se na godinu proizvede oko 13, 2 milijuna tona otpada
- Svake se godine oko 45 000 tona plastičnog otpada baci u oceane
- U Amazoniji nestaje 2 000 stabala u minuti
- Više od 25% vrsta sisavaca i 11% ptičjih vrsta je na rubu izumiranja
- Oko 2 milijarde hektara tla (oko 15% ukupne površine kopna) je zagađeno ili fizički nestaje.

MEDICINSKA ABECEDA

Dr. Marija Mandić, rođ. Matarić

DUMBIR je cijenjeni kulinarski začin, nježno žutih cvjetova grimiznih rubova. Korijen ove biljke je cijenjeni kulinarski začin, a i kineski i zapadni travari smatraju da ublažava bolest kretanja i mučninu praćenu vrtoglavicom, te da poboljšava probavu. Smatra se da ublažava i menstrualne tegobe, djeluje smirujuće na abdomen i odstranjuje suviše plinove, odnosno nadutost.

EKGEMI su pretjerane imunološke reakcije kože na uobičajene alergene. Najčešće je ekcem udružen s intenzivnim svrabom, pojavom zadebljale grube kože koja je sklona pucanju i hipopigmentacijama. On može biti na cijelom tijelu ili lokaliziran na pregibe i predio oko očiju i usana, a može se javiti u novorođenčadi, djece i odraslih. Najčešće je udružen s izrazito suhom kožom (često genetski predispoziranom), alergijskim rinitisima, bronhitisima, astmom. Oboljenje se mora liječiti kako bi barijera kože ostala intaktna, a pacijentu se omogućio san bez mučnog svraba. Ipak, ni jedan od modaliteta liječenja nije u potpunosti uspješan.

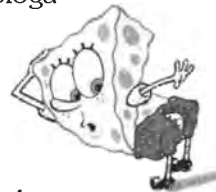
FOBIJE su raznolike. Osoba osjeća strah prilikom dolaska u određenu situaciju koje se boji ili u dodir s predmetom kojeg se straši. Izraženi su fizički simptomi koji su pojačani: znojenje dlanova, crvenilo na licu, lupanje srca, bol u grudima, osoba ima osjećaj da nema zraka (osjećaj da će se ugušiti), drhtanje ruku i nogu, podrhtavanje glasa, zamuckivanje, nesvjestica, pa čak i nesvjestica. Javlja se i nelagoda, nemir, slabost, osjećaj dolazećeg infarkta, moždanog udara i slično.

NAJČEŠĆE FOBIJE SU:

Kotofobija - strah od mraka
Klaustrofobija - strah od zatvorenog prostora
Nekrofobija - strah od smrti
Misofobija - strah od prljavštine, stalno pranje ruku
Ksenofobija - strah od stranaca
Kinofobija - strah od psa

Izopterofobija - strah od termita, insekata
Iatrofobija - strah od odlaska liječniku
Dentofobija - strah od stomatologa
Hemofobija - strah od krvi
Aviofobija - strah od letenja
Arahnofobija - strah od pauka
Aklufobija - strah od mraka
Akrofobija - strah od visina
Ablutofobija - strah od pranja i kupanja
Algofobija - strah od boli

GLAVOBOLJA je jedna od najčešćih tegoba koja se javlja kod oko 10% osoba u populaciji zapadne hemisfere i zbog koje se gotovo 30% bolesnika obraća liječniku primarne zdravstvene zaštite. U nekom trenutku života glavobolju doživljava 70-95% osoba. Svakodnevne glavobolje koje se ili ne liječe ili se bezuspješno liječe stvaraju kod osobe određenu napetost, nezadovoljstvo, iritabilnost i sniženje praga tolerancije, te tako glavobolje postaju uzrok žestokih obiteljskih svađa, rastava braka, problema na poslu, ali i uzrokom samoubojstava. Iako postoje mnogi uzročnici glavobolja, postoje i one čiji se uzrok ne može pronaći. Često je uzrok napetost, zapaljenje nerva u glavi, ali je mogu izazvati npr. i povrede glave i vrata, bolest krvnih sudova glave, različiti tumori glave, bolesti očiju (glaukom), sinusa, vilice, zubi, usta, razni psihijatrijski poremećaji, infekcije, te uporaba nekih supstanci (alkohol, droge), ali i apstinencija od njih. S toga, odmah se obratite liječniku ukoliko:

- je glavobolja veoma snažna i praćena povraćanjem, slabošću udova, dvostrukim vidom, nerazgovjetnim govorom, te otežanim gutanjem
- je glavobolja promjenjiva intenziteta, jača ujutro, izaziva mučninu, povraćanje, zujanje u ušima, jer je možda znak povišenog krvnog tlaka
- imate visoku temperaturu, svjetlost pred očima, oštru bol i ukočenost vrata, jer se možda razvija meningitis
- nakon ozljede glave osjećate pospanost, vrtoglavicu, mučninu ili povraćate. Ovo mogu biti znaci potresa mozga.

BEĆARCI

U mom šoru više blata nema,
sve švaleri na štikla razneli.

U mom šoru nikad blata nema,
samo sada i kad kiša pada.

Digni Kajo kraj od šlingeraja,
da ti Baja čizmom ne ukalja.
Neka kalja opraeće ga Naja.

Udaću se samo za jedinca,
čim sa sica oma gazdarica.

U mog ćaće šlingovane gaće,
a u mene šilom izbodene.

Da ja Miru obučem u svilu,
da mi Mira šorom paradira.

VICEVI

- Razlika između direktora i muža?
Direktor uvijek zna tko ga zamjenjuje.

- Pita susjed susjeda: „Jesi li već doručkovao?“
„Ni kapi!“, odgovori ovaj

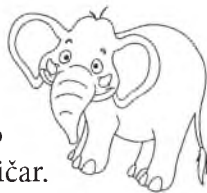
Učiteljica za zadaću zadala đacima napisati tri rečenice u kojima se pominje južno voće. Mali Đokica napiše: „Ja volim južno voće. Moja sestra voli naranče. Moj otac voli rakiju ode u bircuz pa se napije, dođe kući, mamu tuče A NA NAS više!“

Na satu u školi učiteljica priča o statistici, o tome koliko tko u Europi troši različitih proizvoda po glavi stanovnika pa kaže kako mi trošimo toliko i toliko a Đokica će učiteljici: „Učiteljice, recite mi, zašto po glavi?“

Pita Mujo Sulju je li kupio novi auto. Ovaj odgovara da jeste a Muja sad pita koji je auto kupio. Suja će: „Nisan!“ „Pa pitam te jesi li kupio ili nisi?“ - „Pa jesam,“ kaže Sujo. - „Pa koji“ upita opet Mujo - „Pa Nisan.“ - „Ozbiljno te pitam, jesi li kupio auto?“ - „Jesam.“ - „Pa koji?“ - „Nisan!“ ...

Znate li?

- Izvjesni Charles Osborne, Amerikanac, ostat će upamćen kao čovjek koji je najdulje štucao – 69 godina bez prestanka!
- U Indiji postoje klubovi za smijanje u koje ljudi odlaze ne samo radi smijanja nego i kako bi poboljšali svoje zdravlje.
- Tijekom života pojedemo toliko hrane da teži koliko i 6 slonova
- Instant kavu je 1901. godine izmislio Satori Kato, japansko-američki kemičar.
- Na svijetu postoji više od 20 000 vrsta piva.
- Nigerci vjeruju da će par koji ima seksualne odnose kada puše vjetar sa sjevera – dobiti muško dijete, a oni koji imaju odnose dok puše jugo – djevojčice.
- Charles Dickens je zbog sujevjerja sve stvari uvijek dodirivao dva puta.
- Mladunčad kita ne zna plivati po rođenju te ih njihovi roditelji moraju učiti.
- Brusnica kao prirodni lijek učinkovitija je od čak 40% antibiotika.
- Ljudsko uho raste 0,02 cm svake godine.
- Više od trećine svjetske populacije nije nikada koristilo telefon

Razgovaraju Amerikanac, Francuz i Crnogorac o tome tko ima najvišu točku u državi. Amerikanac kaže: „Mi imamo Grand Canjon i kada se na njega poponeš i vikneš ‘dolar’, cijeli dan odjekuje ‘olar, olar, olar...’.
Francuz kaže: „Mi imamo Eiffelov toranj i kad se na njega popneš i vikneš ‘l’ amour’ dva dana odjekuje ‘amour, amour, amour...’.
Crnogorac će na to: „Mi imamo planinu koja se zove Lovćen i kad se popneš na nju i vikneš ‘Živio rad!’ tri dana odjekuje Crnom Gorom: ‘Ne seri Radovane!’“

GRAFITI

- Zašto se hladan jogurt smatra toplim obrokom a vruća rakija ne?
- Proljeće u Beogradu – ujutro se čuju ptice kako kašljucaju.
- Mene novac i slava ne zanimaju. Zanima me samo novac.
- Danas sam imao užasan dan: ukrali su mi auto, obili stan, jedino pozitivno je HIV test....
- Pas je čovjeku najbolji prijatelj. Žena zauzima izvanredno drugo mjesto.
- Nikada te neću zaboraviti. Samo idi.
- Za lepršavi hod i sjaj u očima – kozmetika HEINEKEN.

Uređuje: Antun Kovač

„U ZDRAVOM, LIJEPOM TELU - ZDRAV DUH“

Stranicu pripremio: pročelnik sportske sekcije, Pavle Matarić

U proteklom periodu, od zadnjeg broja lista »Miroљjub«, nositelji sportske aktivnosti u Društvu su članovi šahovskog odjela Sportske sekcije. U periodu od 25. siječnja do 14. ožujka održan je tradicionalni

ŠAHOVSKI TURNIR

»MEMORIJAL PROF. MR. FRANJA MATARIĆ«

Turnir ima svoj pravilnik koji je izradio Organizacijski odbor turnira:
ANDRIJA ČETKOVIĆ, BRANKO GUTOVIĆ, JOSIP LASLO I PAVLE MATARIĆ

Na turniru je sudjelovao 21 zaljubljenik ove drevne vještine, a to su: Ferenc Benja, Perica Matarić, Viktor Oršovai, Tomica Vuković, Josip Smolić, mr. Andrija Četković, Šima Beretić, Zoran Čota, Šima Raić, Martin Čuvarđić, mr. Branko Malbaša, Marton Koloman, Nikica Hofman, Zlatibor Stanković, Pavle Matarić, Josip Laslo, Milan Basta, Zolika Šefer, Đorđe Vujević, Aleksandar Iđuški i Aleksandar Svilokos.

Poslije odigranog 20. kola rezultat je sljedeći:

1. mjesto - Aleksandar Iđuški - sa maksimalnim brojem pobjeda - 20 poena
2. mjesto - Zolika Šefer - sa 18,5 poena
3. mjesto - mr. Andrija Četković - sa 18 poena

Turnir je protekao u fer i sportskoj atmosferi za što zasluge pripadaju svim sudionicima i gledateljima, a najviše sudiji turnira, gosp. Radomiru Kovačiću, na čemu mu zahvaljujem ispred Organizacijskog odbora.

16. ožujka 2012. godine na završnoj svečanosti održana je simultanka s gospodinom Josipom Dekićem, kojemu su se suprotstavili naši sudionici turnira. Simultanka je odigrana na 18 tabli u sali Društva, uz nazočnost mnogobrojne publike.

Po završetku simultanke upriličena je već tradicionalna sportska večer uz nazočnost gotovo svih članova sportske sekcije Društva (šahisti, stolnotenisači, lađari i gosti iz drugih sekcija)

U Velikoj sali Društva, uz svečanu večeru, predstavljeni su i uspjesi Sekcije u proteklom periodu, nagrade, darovi i diploma. Na video zidu se puštala snimka s našeg sudioništva na maratonu Lađa na Neretvi, stolnotenisačkog turnira i ostalih sportskih događaja u Društvu.

Tom prigodom proglašeni su rezultati šahovskog turnira i dodijeljeni su pehari i diplome prvo i drugoplasiranima, a prvoplasirani je osim pehara i diploma dobio lijepu sliku, dar likovne sekcije Društva. Također su dodijeljene i zahvalnice »lađarima« Daliboru Gertneru i Josipu Petrešu za doprinos radu Sekcije. Zahvalnica je uručena i sudiji turnira Radomiru Kovačiću, najstarijem sudioniku Milanu Basti, kao i dugogodišnjem prijatelju naše šah sekcije i uvijek rado viđenom šahistu, internacionalnom majstoru Josipu Dekiću.

Prema ocjeni svih nazočnih, poslije večere, i naš kuhar Franja Čuvarđić zaslužio je javno priznanje za kulinarsko umijeće. Na kraju večeri pridružili su nam se i članovi pjevačke sekcije kao i Uprava Društva koja je stigla s gostovanja iz Osijeka.

Opća ocjena je da Sekcija aktivno radi, ostvaruje solidne rezultate, povećava se broj članova, a sve u sportsko-amaterskom kulturnom duhu Društva.

STOLNI TENIS

Završena je općinska Biznis liga. Naši predstavnici zauzeli su 7. mjesto što je ispod očekivanja i mogućnosti naših igrača. Problem je rani početak lige i kasni završetak.

Tradicionalni turnir »Memorijal Stipan Bakić« održat će se 26. svibnja 2012. godine u Velikoj sali Društva. Prijave igrača traju do 20. svibnja ove godine u uredima Društva ili pročelniku sekcije.

Očekujemo oko 40 igrača, kako naših članova tako i svih ljubitelja celuloidne loptice.

LADARI »Salašari somborski«

Planovi su jedno, a stvarnost . . . Ekipa ima ambiciozan plan nastupa u 2012. godini: Neretva,

Dunav, Drava, Drina. Pored materijalnih troškova, nemamo čamac, adekvatnu prikolicu za isti, a pojavljuju se i drugi problemi: dva člana se žene, pola ekipe je u svatovima, drugi moraju raditi, a neki zbog napora i povreda na prošlogodišnjemu maratonu, po nalogu liječnika, moraju se ostaviti veslanja.

Nabavit ćemo neki stari, drveni čamac koji ne propušta vodu. Petreš, Gertner, Matarić i neki drugi će nas transportirati do vode, a ostalo ćemo sami. Tako da ćemo materijalne troškove riješiti. Što se tiče drugih problema, ženidba - barem da ih u društvu bude više, a mi ćemo pomladiti »Salašare somborske« i ostvariti dobar dio zacrtanog plana.

Poslije prošlogodišnjeg iskustva s Maratona, sada sa sigurnošću obećavam da će »Salašari somborski« biti među 20 najboljih.

Ostalo je na Upravi društva i njezinu predsjedniku, prije svega pronaći ozbiljne donatore za boravak i sudjelovanje na navedenim manifestacijama.

U SUSRET OLIMPIJADI

Ljetne Olimpijske Igre 2012. Ili službeno Igre XXX Olimpijade biće održane u Londonu (UK) od 27.VII do 12.VIII 2012.godine. London će tako postati prvi grad u povijesti modernog olimpizma koji je tri puta bio domaćin igara (1908., 1948. I 2012.). Izabran je za domaćina nakon neizvjesnog i napetog glasanja 2005. godine pobijedivši Moskvu, New York, Madrid i Pariz.

Ceremonije otvaranja i zatvaranja igara, kao i natjecanje u atletici održaće se na novoizgrađenom Olimpijskom stadionu kapaciteta 80.000 mjesta. Olimpijske igre otvoriće Kraljica Elizabeta II na svečanoj ceremoniji.

U ove olimpijske igre uvršteno je 26 sportova i 38 disciplina, s tim da su u odnosu na ranije

olimpijade izbačeni bejzbol, softbol, karate i skvoš, a dodan ženski boks. Jubilarne 30. ljetne Olimpijske igre u Londonu održaće se ovog ljeta pod sloganom "Inspiracija za generacije", saopćili su danas organizatori, točno 100 dana uoči svečanog otvaranja.

SIMBOLI OLIMPIJADE

1. OLIMPIJSKI KRUGOVI Ovih pet međusobno povezanih krugova predstavlja jedinstvo pet (naseljenih) kontinenata (Afrika, cijela Amerika, Australija, Azija i Europa), a boje tih krugova (s lijeva na desno: plava, žuta, crna, zelena i crvena) izabrane su zato jer svaka država svijeta ima na svojoj nacionalnoj zastavi bar jednu od tih boja.

2. OLIMPIJSKI PLAMEN pali se u grčkoj Olimpiji, i to ne bilo kako, nego sunčevom svjetlošću uz pomoć konkavnog zrcala. Zatim tako nastali plamen, na Olimpijskoj baklji nosi tisuće trkača, štafetno, preko svih kontinenata, do grada u kojem će se održavati Olimpijske igre i, na kraju, do istaknutog mjesta na Olimpijskom stadionu na kom će plamen, upaljen u drevnoj Olimpiji, plamtjeti čitavo vrijeme održavanja igara

3. OLIMPIJSKI MOTO je latinski izraz: Citius, Altius, Fortius (brže, više, jače).

4. OLIMPIJSKI KREDO: "Najvažnije na Olimpijskim igrama nije pobijediti, nego sudjelovati, kao što ni u životu nije najvažnija pobjeda nego borba. Velik je čovjek onaj tko ne osvaja nešto bez časne borbe."

5. OLIMPIJSKA ZASTAVA se podiže, vijori i spušta prilikom otvaranja, trajanja, odnosno zatvaranja Olimpijskih igara, a prvi put se zavijorila na Olimpijskim igrama u Antwerpenu, 1920.

Pavle Matarić

FRANJA DOROTIĆ

rođen 17.11.1912.

Iz Sombora s Bezdanskog puta

JANJA DOROTIĆ

rođena BUDIMČEVIĆ - 10.03.1912.

VJENČANI

1939. godine u Somboru

JOSIP JERKOVIĆ - DOMIĆEV

rođen 1912. godine u B. Monoštoru

MANDA PERIŠKIĆ - FABINA

rođena 1920. godine u B. Monoštoru

VJENČANI

1937. u Bačkom Monoštoru

Jedan brat se uputio starcu na brdo Sinaj i upitao ga: »Oče, reci mi kako treba moliti, jer sam mnogo zgriješio Bogu«. Starac reče: »Sinko, ja kada molim govorim ovako: Gospodine, daj mi da Ti služim onako kako sam služio sotonu i da Te ljubim onako kako sam ljubio grijeh«.

ZAŠTO ŽENE PLAČU?

Jedan je dječčić upitao svoju majku:

– Zašto plačeš?

– Zato što sam žena, odgovorila mu je.

– Ne razumijem, rekao je dječak.

Mama ga je samo zagrlila i rekla: – Nikad i nećeš.

Kasnije je upitao oca: – Zašto mi se čini da mama uvijek plače bez ikakvog razloga?

– Sve žene plaču bez ikakvog razloga, bilo je jedino što je tata znao reći.

Dječčić je odrastao i postao muškarac i još uvijek se pitao zašto žene plaču.

Naposlijetku je nazvao Boga. Kad ga je dobio, upitao ga je:

– Bože, zašto se žene tako lako rasplaču?

Bog odgovori:

– Kad sam stvarao ženu morala je biti posebna.

Dao sam joj ramena dovoljno jaka da nosi svu težinu ovog svijeta, a opet dovoljno nježna da može pružati utjehu. Dao sam joj unutarnju snagu da podnese porod i odbijanje koje joj toliko puta stiže od njezine djece.

Dao sam joj čvrstinu koja joj omogućuje da ide dalje kada svi drugi odustanu i da se brine za svoju obitelj u doba bolesti i nevolje bez prigovora. Dao sam joj osjećajnost da voli svoju djecu bez obzira na sve, čak iako ju je njezino dijete veoma povrijedilo.

Dao sam joj snagu da nosi svoga muža kroz njegove pogreške i načinio je od njegova rebra da bi štitila njegovo srce.

Dao sam joj mudrost da zna da dobar muž nikada ne bi povrijedio svoju ženu, ali povremeno testira njezinu snagu i odlučnost da postojano bude uz njega.

I napokon, dao sam joj suzu da je isplače.

To je samo njezino na korištenje kada god joj zatreba.

Vidiš, sine moj, ljepota nije u odjeći koju nosi, u njezinoj figuri ili u načinu na koji se češlja.

Ljepota žene mora se vidjeti u njezinim očima, jer to je ulaz u njezino srce – mjesto gdje stanuje ljubav.

Alojzije Firanj

HRCKOV MASKENBAL

HKUD „VLADIMIR NAZOR“ NA KORIZMENOJ VEČERI U OSIJEKU

VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO

POLIVAČI